

"UDLÆNDINGE ER NÆRGÅENDE..."

En del af debatten om fremmedarbejdere i 1970'erne var præget af fordomme.

Til arbejdsministeren skrev en borger i 1975:

"Vold, slagsmål og mord har ledsaget de fremmede her i landet", og i Fremmedarbejderbladet i 1973 kunne man læse, at det var en almindelig holdning blandt danskere, at "tyrkerne", der også dækkede over jugoslaver og pakistanere, "svinede, støjede, småstjal og rendte efter piger."

Blandt nogle piger havde udlændingene ry for at være nærgående, og nogle udtalte til Fremmedarbejderbladet i 1973, at de ikke ville danse med udlændinge, fordi de andre piger så så ned på dem.

*Tyrkiske mænd i snak med danske kvinder på Københavns Hovedbanegård.
Foto: Uwe Bødewadt.*

Når fordomme bliver til diskrimination

I 1971 blev der udarbejdet en antidiskriminationslovgivning, der skulle sikre mod diskrimination mod udlændinge. Det betød, at en række diskriminationssager blev

fremSAT i 1970erne. For eksempel blev forpagteren af Aarhus Rutebilstations cafeteria anklaget for diskrimination, fordi han ikke ønskede tyrkiske kunder.

"Danske kunder kan ikke lide at komme her og spise, fordi der altid sidder en snes tyrkere over en kop kaffe i flere timer. Og danskerne bryder sig nu engang ikke om fremmedarbejdere," udtalte han til den aarhusianske avis Demokraten i 1973.

I sommeren 1973 var det en bar i Helsingør, der blev anklaget for diskrimination for ikke at lukke to tyrkere ind. Ejerens forklaring til politiet var, at fremmedarbejdere generelt ikke købte nok i baren. Sagen endte med en advarsel til ejeren af baren – bl.a. fordi fremmedarbejdernes vidneudsagn havde været upræcise i retten. Sagen er et eksempel på, at der huserede en række fordomme om fremmedarbejderne i 1970erne.

De etniske naboer

Imidlertid var holdningen til fremmedarbejderne langt fra altid negativ. En del danskere tog udfordringen op og forsøgte at skabe dialog og fælles arrangementer. I Morbærhaven i Albertslund boede i 1973 ca. 100 fremmedarbejdere. Her holdt en gruppe beboere et fællesmøde i efteråret 1973 for at etablere danskundervisning og for at opfordre udlændingene til at deltage aktivt i bebyggelsens arrangementer såsom bordtennisaftener, filmforevisning osv.

Resultatet blev en række gode ideer til fællesprojekter, men samtidig viste mødet, ifølge arrangørerne, også behovet for at overveje fordelingen af fremmedarbejdere gennem bebyggelsen.

"Vi må sørge for, at fremmedarbejderne ikke bliver koncentreret i en enkelt afdeling af bebyggelsen... Vi må også overveje, hvor mange fremmedarbejdere, der bør bo i bebyggelsen for at skabe det bedst mulige klima," lød meldingen i november 1973 til Fremmedarbejderbladet.

Debatten i 1970erne viser tydeligt, at det ikke var uproblematisk i et land som Danmark, hvor befolkningen var relativt homogen, pludselig at integrere en så stor gruppe af udlændinge. De blev opfattet som noget ukendt, som man helst skulle være en smule på vagt overfor, eller som man skulle hjælpe til at passe ind i samfundet.